

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนาที่มีระบบเศรษฐกิจเปิด มีการค้ากับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกอย่างเสรี และการเจริญเติบโตของประเทศขึ้นอยู่กับการค้าระหว่างประเทศค่อนข้างสูง โดยสัดส่วนการค้าระหว่างประเทศของไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) สูงถึงร้อยละ 65.2 และมีแนวโน้มขยายเพิ่มมากขึ้นในอนาคต เมื่อเป็นเช่นนี้ การเปลี่ยนแปลงในเศรษฐกิจโลกย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ระบบการค้าระหว่างประเทศได้มีการปรับเปลี่ยนมาเน้นการจัดการทางการค้ามากขึ้นในทศวรรษที่ 1980 และต่อเนื่องมาในทศวรรษที่ 1990 ระบบการค้าโลกได้เปลี่ยนแปลงจากการเน้นเฉพาะระบบการค้าเสรี (Free-trade System) เท่านั้น มาเป็นการให้ความสำคัญกับระบบการค้าแบบถูกจัดการ (Managed-trade System) มากขึ้น (Bhagwati 1989) ซึ่งเป็นระบบที่สะท้อนให้เห็นได้จากรูปแบบการกีดกันทางการค้า (Protectionism) ต่าง ๆ ทั้งมาตรการทางภาษีอากร (Tariff Barrier) และมาตรการที่ไม่มีภาษีอากร (Non-tariff Barriers)

ผลของการกีดกันทางการค้าจะก่อให้เกิดการบิดเบือน (Distortion) ทั้งราคาสินค้าและราคาปัจจัยการผลิตแตกต่างไปจากราคาที่แท้จริงในตลาดโลกทำให้รูปแบบการจัดสรรทรัพยากร (Resource Allocation) เป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นได้เพียงสถานการณ์ที่ดีที่สุดลำดับสอง (Second Best) นอกจากนี้ยังทำให้การขยายตัวทางการค้าไม่สามารถขยายตัวได้อย่างเต็มที่ ในท้ายที่สุดก็จะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของสังคมลดลง (Vouseden 1990)

จากปัญหาการกีดกันทางการค้าที่ได้ทวีความรุนแรงขึ้น ประเทศต่าง ๆ ในประชาคมโลก จึงได้เริ่มตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจัง ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องมีกฎระเบียบทางการค้าระหว่างประเทศมากอภัยกำกับให้มีการดำเนินไปอย่างเป็นระเบียบและเป็นธรรม จากจุดนี้เองที่เป็นจุดกำเนิด

ของการเจรจาการค้าหลายฝ่าย (Multilateral Trade Negotiation) ภายใต้ ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (General Agreement on Tariffs and Trade : GATT) และ องค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) ในเวลาต่อมา โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะจัดระเบียบการค้าของโลกไปสู่ระบบการค้าเสรีมากขึ้น โดยการลดอุปสรรคทางการค้า ทั้งมาตรการภาษีและมาตรการที่ไม่ใช่ภาษี อีกทั้งเป็นการปรับปรุงกฎเกณฑ์ทางการค้าให้มีความชัดเจนและรัดกุมยิ่งขึ้น แกดต์ (GATT) ได้ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการเจรจาการค้าระหว่างประเทศของประเทศภาคีสมาชิกไปแล้ว 8 รอบ รอบสุดท้ายเรียกว่า **รอบอุรุกวัย (Uruguay Round)** ซึ่งผลของข้อตกลงดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้ในปีพ.ศ. 2538 ภายหลังจากที่ได้มีการให้สัตยาบันของประเทศสมาชิกแล้ว

ผลการเจรจารอบอุรุกวัยได้บรรจุอยู่ในกรรมสารสุดท้าย (Final Act) ซึ่งประกอบด้วย 16 ความตกลง 22 ข้อตัดสินใจของรัฐมนตรี และบันทึกความเข้าใจระหว่างประเทศภาคีสมาชิกซึ่งสามารถจัดกลุ่มตามลักษณะของสาระได้ 4 กลุ่ม ดังนี้

1. การจัดตั้งองค์การการค้าโลก (WTO)
2. การเปิดตลาด
3. กฎระเบียบการค้า
4. เรื่องใหม่ที่เพิ่งนำเข้ามาเจรจาในรอบนี้ ได้แก่ การเปิดเสรีการค้าบริการ ทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น

สำหรับผลการเจรจาเปิดตลาด (Market Assess) ในรอบอุรุกวัย ซึ่งถือเป็นเงื่อนไขสำคัญในการนำไปสู่การค้าเสรีของโลก โดยกำหนดให้ทุกประเทศต้องลดและผูกพันอัตราภาษีศุลกากร ซึ่งหมายถึงว่าประเทศนั้น ๆ จะไม่สามารถขึ้นอัตราภาษีสูงกว่าอัตราที่ผูกพันไว้ได้ การเจรจาในรอบอุรุกวัยนี้ได้กำหนดสาระสำคัญและหลักเกณฑ์การเปิดตลาดไว้ ดังนี้

1. สินค้าเกษตร ข้อตกลงสินค้าเกษตรกำหนดให้ประเทศสมาชิก WTO เปิดตลาดโดยต้องลดอัตราภาษีศุลกากรลง และสำหรับสินค้าที่มีมาตรการจำกัดการนำเข้าอื่น ๆ เช่น การควบคุมการนำเข้าจะต้องปรับเปลี่ยนไปใช้มาตรการทางภาษีศุลกากรแทน (Tariffication) และลดภาษีศุลกากรนั้นลงโดยผูกพัน ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 ข้อตกลงการเปิดตลาดสินค้าเกษตรตามข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน

ประเทศ	ลดลงโดยเฉลี่ยร้อยละ	ลดลงแต่ละรายการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ	ระยะเวลาผูกพัน
กำลังพัฒนา	24	10	10 ปี
พัฒนาแล้ว	36	15	6 ปี

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์

นอกจากนี้สินค้าเกษตรที่เคยควบคุมการนำเข้า จะต้องเปิดตลาดให้มีการนำเข้าในปริมาณที่ไม่ต่ำกว่าปริมาณนำเข้าเฉลี่ย ระหว่างปีพ.ศ. 2529-2531 และเก็บภาษีในอัตราต่ำ สำหรับสินค้าที่ไม่เคยนำเข้ามาก่อนจะต้องมีการเปิดตลาดให้มีการนำเข้าขั้นต่ำร้อยละ 3 - 5 ของปริมาณการบริโภคเฉลี่ยในช่วงเวลาดังกล่าว

2. สินค้าอุตสาหกรรม (รวมประมงและผลิตภัณฑ์) ในการเจรจาเปิดตลาดรอบอุรุกวัยได้กำหนดให้ทุกประเทศสมาชิกเปิดตลาดสินค้าอุตสาหกรรม โดยลดอัตราภาษีศุลกากรสินค้าอุตสาหกรรมลงเฉลี่ยร้อยละ 33 และผูกพันไว้ ณ. อัตราที่เสนอลด ใช้เวลา 5 ปี ในการลดภาษีลงสู่ระดับที่ผูกพัน โดยต้องลดลงปีละเท่า ๆ กัน และการลดภาษีของประเทศหนึ่งจะต้องขยายผลไปสู่ประเทศสมาชิก WTO ทั้งหมดด้วย นอกจากนี้ สินค้าใดที่มีการเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษอื่น ๆ (Other duties or charges) จะต้องระบุไว้ในตารางข้อผูกพันที่แจ้งแก่ตตามอัตราที่เก็บจริง และจะเก็บเกินกว่าที่ระบุไว้ไม่ได้ แต่หากประเทศใดไม่ได้แจ้งต่อแก่ตต ประเทศนั้นก็ไม่สามารถจัดเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษในสินค้านั้นได้ต่อไป

สำหรับสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งอยู่ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมด้วย จะใช้เวลาในการลดอัตราภาษี 10 ปี โดยลดลงปีละเท่า ๆ กัน

จากกฎเกณฑ์ดังกล่าว ประเทศไทยในฐานะสมาชิกภาคีแก่ตตจึงมีพันธกรณีในการปรับระเบียบการค้าทั้งภายในและภายนอกประเทศให้สอดคล้องกับข้อตกลงแก่ตต ซึ่งแน่นอนว่าจะต้องเกิดผลกระทบทั้งในด้านกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการค้าและการผลิตในอุตสาหกรรมของไทย และผลกระทบต่อเศรษฐกิจของไทย

อุตสาหกรรมสิ่งทอ เป็นอุตสาหกรรมพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมของเกือบทุกประเทศที่จะพัฒนาก้าวไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมต่อไป สำหรับประเทศไทย อุตสาหกรรมสิ่งทอมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทยทั้งในด้านการจ้างงานและมูลค่าการส่งออก โดยในปี พ.ศ. 2536 อุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าของไทยมีการจ้างงานถึง 1.4 ล้านคน หรือประมาณร้อยละ 30 ของภาคอุตสาหกรรมการผลิตทั้งหมด และมีมูลค่าการส่งออก 1.3 แสนล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 18 ของมูลค่าการส่งออกภาคอุตสาหกรรมทั้งหมด (ธนาคารแห่งประเทศไทย 2537) แต่ในขณะเดียวกัน การค้าสิ่งทอก็ถูกกีดกันทางการค้ามาเป็นเวลานาน ทั้งในด้านการนำเข้าและมิใช่การนำเข้า เนื่องจากที่ผ่านมา นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรม จึงมีการใช้มาตรการต่าง ๆ เพื่อกีดกันการนำเข้า ทั้งนี้เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมการผลิตภายในประเทศ

อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากปีพ.ศ. 2538 หลังจากที่ข้อตกลงของแกตต์มีผลบังคับใช้แล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทย รวมถึงประเทศสมาชิกอื่น ๆ จะต้องปรับกฎเกณฑ์ทางการค้า โดยลดการกีดกันทางการค้าลงภายใต้ข้อตกลงของแกตต์ ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยจึงไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงผลกระทบที่เกิดขึ้น อันเนื่องมาจากการปรับกฎเกณฑ์ดังกล่าว ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องเตรียมการศึกษาในเรื่องของผลกระทบที่ประเทศไทยมีพันธกรณีต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับข้อตกลง และผลกระทบทางเศรษฐกิจที่ประเทศไทยต้องปรับระบบการค้าตามพันธกรณี เพื่อประเทศไทยจะได้ทราบทิศทางและปริมาณผลกระทบ และเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ โอกาสและลู่ทางการค้า เพื่อให้ผลกระทบที่จะเกิดกับประเทศไทย เป็นไปในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาการค้าที่เกิดจากผลประโยชน์จากข้อตกลง ในอันที่จะมุ่งจัดระเบียบการค้าสิ่งทอของโลกให้ปรับไปสู่ระบบการค้าเสรีมากขึ้น ซึ่งจะมีผลทำให้มีการปรับระบบการผลิต เพื่อการใช้ทรัพยากรของโลกมีประสิทธิภาพมากขึ้นผลประโยชน์หรือผลกระทบต่าง ๆ เหล่านี้จะเกิดกับประเทศไทยในส่วนตัว มีลักษณะอย่างไร จะได้ทำการศึกษาต่อไป

ศูนย์วิจัยทรัพย์สินทางปัญญา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างการผลิตและการตลาดของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย
2. เพื่อศึกษาถึงนโยบายและมาตรการของรัฐที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสิ่งทอที่ประเทศไทยได้ดำเนินการทั้งในอดีตจนกระทั่งถึงปัจจุบัน
3. เพื่อศึกษาผลกระทบของการปฏิบัติตามพันธกรณีของข้อตกลงแกตต์รอบอุรุกวัยด้านภาษีศุลกากรของประเทศไทยว่า จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดสรรทรัพยากรอย่างไร โดยพิจารณาผลกระทบที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดกับอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทย ซึ่งจะทำให้ทราบถึงโอกาสและสู่ทางการค้า เพื่อใช้ประกอบเป็นส่วนหนึ่งในการวางแผนการผลิตของแต่ละอุตสาหกรรม และพิจารณาเชื่อมโยงถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับระบบเศรษฐกิจไทยในระดับมหภาคโดยรวม เพื่อให้ทราบถึงผลได้-ผลเสียของระบบเศรษฐกิจของประเทศอันเกิดจากการปฏิบัติตามพันธกรณี

ข้อสมมติฐานการศึกษา

การศึกษาในที่นี้จะมุ่งศึกษาถึงผลกระทบกับระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย อันเนื่องมาจาก การต้องปฏิบัติตามข้อตกลงการเปิดการค้าเสรีตามพันธกรณีของแกตต์รอบอุรุกวัยทางด้านภาษีศุลกากร โดยในการศึกษานี้ได้ตั้งข้อสมมติฐานในขั้นต้นไว้ว่า หากทุกประเทศปฏิบัติตามข้อตกลงอย่างเคร่งครัดในลักษณะ full scale แล้ว ในกรณีของสินค้าชนิดที่ประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Comparative Advantage) ด้านการผลิตหรือด้านอื่น ๆ มากกว่าคู่แข่งนั้น เมื่อประเทศไทยและทุกประเทศสมาชิกภาคีแกตต์ปรับเปลี่ยนระบบการค้า ไปสู่ระบบการค้าที่เสรีมากขึ้นตามข้อตกลง หากประเทศไทยมีการปรับตัวได้ทันกับสถานการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ และยังคงรักษาความได้เปรียบในการแข่งขันไว้ได้ ก็จะทำให้ประเทศไทยสามารถเพิ่มโอกาส และสู่ทางการตลาดได้มากขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้จะครอบคลุมผลกระทบทางเศรษฐกิจทั้งในภาพรวมและรายอุตสาหกรรมสิ่งทอแต่ละชนิด อันเนื่องมาจากข้อตกลงของการเจรจารอบอุรุกวัยเฉพาะทางด้านภาษีศุลกากร โดยคำนึงถึงมาตรการทางภาษีศุลกากรของไทยที่ได้เปลี่ยนแปลง หรือมีข้อผูกพันไว้ตามผลการเจรจาดังกล่าวที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย โดยประเทศไทยในฐานะสมาชิกภาคตัดได้เจรจาแลกเปลี่ยนข้อลดหย่อนภาษีโดยยื่นรายการสินค้าที่เสนอจะลดหย่อนภาษีศุลกากร (Offer) ให้แก่ประเทศคู่เจรจาและประเทศภาคีภาคตัดอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนกับการเปิดตลาดของประเทศนั้น ๆ และผูกพันในอัตราภาษีที่ลดลงไว้ในภาคตัด ดังตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 ข้อผูกพันการเปิดตลาด (การลดภาษีศุลกากร) ของไทยในข้อตกลงรอบอุรุกวัย

ประเภทสินค้า	จำนวนรายการ (พิกัด 6 หลัก)	อัตราภาษีเฉลี่ย(ร้อยละ) ^{2/}		อัตราการลด เฉลี่ย(ร้อยละ) ^{3/}	ระยะเวลา
		ก่อนลด	หลังลด		
สินค้าเกษตร ^{1/}	738	49	35	24	10 ปี (2538-2547)
สินค้าอุตสาหกรรม	2,372	40	26	28	5 ปี (2538-2542)
สินค้าสิ่งทอ	781	76	29	28	10 ปี (2538-2547)

หมายเหตุ ^{1/} รวมรายการสินค้าที่ทำ Tariffication

^{2/} อัตราภาษีเฉลี่ย คำนวณโดย Simple Average

^{3/} อัตราการลดเฉลี่ย (ร้อยละ) ถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่าการค้า

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์

วิธีการศึกษา

วิธีการศึกษามลกระทบทางเศรษฐกิจของข้อตกลงการเจรจาแกตต์ทางด้านภาษีศุลกากรจะเป็นการศึกษาในลักษณะเชิงปริมาณโดยอาศัยวิธีการคำนวณดุลยภาพทั่วไป (Computable General Equilibrium : CGE) ของระบบเศรษฐกิจไทย เพื่อให้มีการเชื่อมโยงผลกระทบระหว่างภาคเศรษฐกิจภายในประเทศ การศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาผลกระทบด้านพันธกรณีของข้อตกลงของประเทศไทย โดยจะได้พิจารณาประเด็นของกฎเกณฑ์และระเบียบการค้าที่ได้ตกลงกัน นำไปพิจารณาความสัมพันธ์ของข้อตกลงที่จะมาเชื่อมโยงกับกลไกทางเศรษฐกิจ และส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยการศึกษาการคำนวณดุลยภาพทั่วไปของระบบเศรษฐกิจ จะต้องมีการสร้างแบบจำลองดุลยภาพทั่วไป (General Equilibrium Model) ในการศึกษาจะใช้แบบจำลอง CAMGEM ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบจำลอง ORANI ดั้งเดิม เพื่อให้เป็นแบบจำลองที่ใช้อธิบายระบบเศรษฐกิจไทยโดยเฉพาะ นอกจากนี้ยังต้องมีการจัดทำฐานข้อมูล (Data Base) ซึ่งใช้ข้อมูลจากตารางบัญชีการผลิต-ผลผลิต (Input- Output Table) ปี 1990 ทั้งในส่วนของฐานข้อมูลที่แสดงสัดส่วนโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจในสัดส่วนต่าง ๆ (Structure Share of Economics Sectors) และฐานข้อมูลที่แสดงพฤติกรรมการปรับตัวของระบบเศรษฐกิจในส่วนต่าง ๆ (Behavior of Economics Sectors) เพื่อคำนวณดุลยภาพทั่วไปที่เปลี่ยนแปลงไป

สำหรับตัวแปรที่ใช้ Shock ในแบบจำลองนั้น การศึกษาคั้งนี้ใช้อัตราภาษีศุลกากรเป็นตัว Shock โดยกำหนดให้มีการ Shock อัตราภาษีที่ลดลงโดยเฉลี่ย (เนื่องจากการแยกพิจารณาพิกัด HS ตามรายการสินค้า 6 - 7 หลัก จะมีข้อจำกัดทางด้านข้อมูลและเวลาเป็นอย่างมาก) ที่ประเทศไทยได้มีข้อผูกพันกับทางองค์การการค้าระหว่างประเทศ (WTO) ซึ่งอัตราภาษีที่ใช้ Shock มีดังนี้ คือ สินค้าเกษตร ใช้อัตราภาษีที่ลดลงเฉลี่ยตามข้อผูกพันในอัตราร้อยละ 24 ในระยะเวลา 10 ปี จากปีพ.ศ. 2538 -2547 ส่วนสินค้าอุตสาหกรรม ใช้อัตราภาษีที่ลดลงร้อยละ 28 ในระยะเวลา 10 ปี (ใช้วิธีการปรับจากข้อผูกพันที่แท้จริง 5 ปี เป็น 10 ปี เพื่อให้ผลการศึกษาที่ได้สามารถอธิบายอยู่ในฐานของช่วงเวลาเดียวกัน) สำหรับสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มนั้นจะ Shock โดยใช้อัตราภาษีที่ลดลงตามข้อผูกพันร้อยละ 28 ในระยะเวลา 10 ปี เช่นเดียวกับสินค้าอุตสาหกรรม

เมื่อได้ตัวเลขจากการประมวลผลแบบจำลอง CAMGEM ด้วย GEMPACK แล้ว ก็จะนำค่าที่ได้ไปวิเคราะห์ โดยแยกการวิเคราะห์ดังนี้ คือ ส่วนแรก วิเคราะห์ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอของไทย ซึ่งจะวิเคราะห์ประกอบกับข้อมูลที่สังเคราะห์ได้จากตาราง I-O ปี 1990 เพื่อให้เห็นถึงปัจจัยที่เป็นส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับอุตสาหกรรมนั้น ๆ ส่วนที่สอง วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมของไทยโดยรวม และส่วนที่สาม จะวิเคราะห์เชื่อมโยงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับระบบเศรษฐกิจไทยในระดับมหภาค

การศึกษาโดยใช้ CGE นี้จะทำให้การวิเคราะห์มีความชัดเจน และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบของเศรษฐกิจไทยได้อย่างมีเหตุผล ทั้งนี้เพราะแบบจำลองดุลยภาพทั่วไปได้คำนึงถึง การปรับตัวทางเศรษฐกิจที่มีส่วนเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกันทั้งระบบ โดยการคำนวณผ่านระบบฐานข้อมูลสัดส่วนโครงสร้างเศรษฐกิจ และฐานข้อมูลพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเศรษฐกิจในด้านการผลิต การบริโภค ในลักษณะของการทดแทนกันทั้งในด้านการผลิตและการบริโภค ตลอดจนความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงไปถึงการเปลี่ยนแปลงการใช้ปัจจัยการผลิตแต่ละชนิด ปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวมาทั้งหมดนี้มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจการผลิตและการค้า อย่างมีนัยสำคัญ อนึ่งการศึกษาในที่นี้จะมิได้รวมเอาตลาดการเงินและนโยบายการเงินไว้ในแบบจำลอง เพื่อรักษาโครงสร้างแบบจำลองให้อยู่เฉพาะประเด็นการค้าระหว่างประเทศเท่านั้น ดังนั้นตลาดการเงินจึงถือเสมือนว่ามีการปรับตัวให้อยู่ในดุลยภาพตลอดเวลา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาในเรื่องอุตสาหกรรมสิ่งทอมีมากมาย แต่ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะในงาน ที่เน้นทางด้านการค้าระหว่างประเทศ การกีดกันทางการค้า และ/หรือการค้าเสรีของอุตสาหกรรมสิ่งทอ เพื่อที่จะช่วยให้ได้เข้าใจในอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยในสถานะที่เชื่อมโยงกับประเทศอื่น ๆ ในการค้าระหว่างประเทศของโลกมากขึ้น

การศึกษาผลกระทบของการกีดกันทางการค้าโดยการจำกัดปริมาณส่งออกตามข้อตกลง MFA ที่มีต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอของไทย Kaewjai Siriwatpatara (1989) ได้ทำการศึกษา การกีดกันการนำเข้าของประเทศที่พัฒนาแล้วโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาและประเทศประชาคมยุโรป ในรูปของการจำกัดโควต้า (Quota Restriction) ภายใต้ MFA Kaewjai ศึกษาผลกระทบของ MFA ที่มีต่ออัตราการเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงของการส่งออกสิ่งทอของไทย รวมถึงการลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอจากต่างประเทศ วิธีการศึกษาทำโดยใช้วิธีการทางเศรษฐมิติสร้างเป็นสมการ regression คำนวณผลเปรียบเทียบทั้งก่อนและหลังการใช้ MFA พบว่าสินค้าสิ่งทอที่สำคัญจะถูกส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกาและประชาคมยุโรปลดลงหลังจากที่มีการใช้ข้อตกลง MFA แสดงว่าการจำกัดโควต้าภายใต้ MFA ของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญจะส่งผลโดยตรงต่อการเติบโตของการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทย อีกทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงการส่งออกของไทยอีกด้วย เนื่องจากผู้ผลิตสิ่งทอของไทยจะต้องประสบกับความยากลำบากในการขยายการส่งออกไปยังตลาดที่มีข้อจำกัด โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาในช่วงกลางทศวรรษที่ 1980 จะมีการจำกัดโควต้าสูงมากเกือบร้อยละ 100 ผู้ผลิตจึงต้องหาตลาดส่งออกที่ไม่มีข้อจำกัดมากขึ้น ซึ่งก็จะต้องประสบกับปัญหาการแข่งขันสูงและราคาที่ต่ำ นอกจากนี้ การจำกัดโควต้าสูงยังทำให้มีการเพิ่มการลงทุนจากฮ่องกงและไต้หวันในอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย เพราะเมื่อเปรียบเทียบแล้วประเทศทั้งสองจะได้รับผลกระทบมากกว่าประเทศไทย

จากการศึกษาของ Kaewjai นั้นสอดคล้องกับการศึกษาของ Suphat Suphachalasai (1989) ซึ่งมุ่งอธิบายถึงการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมสิ่งทอ อันเนื่องมาจากการแทรกแซงของรัฐในนโยบายการส่งเสริม การคุ้มครอง และการจำกัดความสามารถของอุตสาหกรรมเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของ MFA ต่อภาคอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทย และประมาณการผลกระทบของสวัสดิการสุทธิจาก MFA ต่อระบบเศรษฐกิจไทย โดยเน้นไปที่สินค้าประเภทเสื้อผ้า วิธีการศึกษาเพื่ออธิบายการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าและสิ่งทอจากการแทรกแซงของรัฐ ใช้วิธีการคำนวณหาอัตราความช่วยเหลือที่แท้จริง (Effective rates of Assistance : ERA) ซึ่งจะสัมพันธ์กับนโยบายที่กำหนดความสามารถของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย รวมทั้งมีการวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐกิจการเมืองของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยด้วย ส่วนการศึกษาถึงบทบาทของ MFA ที่ส่งผลกระทบต่อสวัสดิการวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองดุลยภาพบางส่วน (Partial equilibrium model) และสำหรับผลกระทบของ MFA ต่อการพยากรณ์การส่งออกเสื้อผ้าไทย และการประเมินผลกระทบทางด้านสวัสดิการของประเทศไทยใช้การวิเคราะห์โดยแบบจำลองดุลยภาพทั่วไปการค้าเสื้อผ้าโลก (General equilibrium world clothing trade model) ในรูปของ percentage changes ประมวลผลโดยใช้ GEMPACK package เนื่องจากตัวกำหนดที่สำคัญของผลกระทบจาก MFA ที่เกิดขึ้นคือ ค่าความยืดหยุ่นของ demand และ supply จึงจำเป็นต้องมีการนำเอาค่า Elasticity of Substitution เข้ามาพิจารณาด้วย เพราะจะมีการนำเข้าสินค้าจากประเทศต่าง ๆ ทดแทนกัน ซึ่งอาจเกิดจากการทดแทนระหว่างประเทศผู้ส่งออกที่อยู่ภายใต้ MFA ด้วยกัน หรืออาจจะเกิดจากการทดแทนการนำเข้าจากประเทศที่ไม่ได้จำกัดการนำเข้าเช่นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยกัน (Martin and Suphachalasai 1990)

ผลจากการศึกษาพบว่านโยบายการแทรกแซงอุตสาหกรรมสิ่งทอของรัฐเป็นนโยบายที่สร้างความสับสน กล่าวคือทำให้ความคุ้มครองต่ออุตสาหกรรมและการควบคุมกำลังการผลิตเป็นนโยบายสำคัญ อันเนื่องมาจากผลการผลักดันของกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ ในปี 1970 รัฐบาลได้ให้ความคุ้มครองต่ออุตสาหกรรมนี้เกือบร้อยละ 100 การคุ้มครองนี้ก่อให้เกิดค่าเช่าทางเศรษฐกิจ (Economic Rent) ที่เกิดจากระบบการจัดสรรโควตาภายในประเทศ ส่งผลให้มีโรงงานทอผ้าขนาดเล็กเป็นจำนวนมากเกิดขึ้นอย่างผิดกฎหมายโดยโรงงานเหล่านี้ตั้งขึ้นโดยไม่ได้จดทะเบียนกับกระทรวงอุตสาหกรรมทั้งนี้เพราะโรงงานเหล่านี้ต้องการเข้ามาแย่งผลประโยชน์จากค่าเช่าทางเศรษฐกิจของกลุ่มผู้ผลิตรายใหญ่ ดังนั้น จึงทำให้โรงงานขนาดเล็กได้รับผลประโยชน์จากอุตสาหกรรมนี้ไปอย่างเสรีในลักษณะที่เรียกว่า "Free Rider"

สำหรับผลกระทบต่อสวัสดิการที่เกิดจาก MFA ประเทศผู้ส่งออกสิ่งทอจะสูญเสียเมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์ที่มีการค้าเสรีโดยในปี 1985 กลุ่มประเทศ Asian NICS สูญเสียสวัสดิการประมาณ 1.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนประเทศไทยสูญเสียสวัสดิการดังกล่าวจาก 0.12 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 1985 และเพิ่มขึ้นเป็น 0.134 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 1987 สาเหตุหนึ่งมาจากการที่ปริมาณการ

ส่งออกไปยังประเทศที่มีโควต้าได้น้อยกว่าที่ควรจะเป็นประมาณร้อยละ 37 ประเทศไทยจึงพยายามที่จะเพิ่มมูลค่าการส่งออกไปยังตลาดภายนอก MFA แต่ตลาดดังกล่าวก็จะมีการกดราคาให้ต่ำลงสำหรับประเทศอุตสาหกรรมจะมีการสูญเสียสวัสดิการจาก MFA ประมาณ 12 ล้านเหรียญสหรัฐในปี 1985 แต่อย่างไรก็ตามประเทศที่อยู่ภายนอก MFA เช่น ญี่ปุ่น ก็จะได้รับผลประโยชน์จาก MFA เนื่องจากสามารถนำเข้าในราคาที่ต่ำ ในท้ายที่สุด Suphat ได้เสนอแนวทางออกที่จะทำให้การส่งออกเสื้อผ้าของไทยขยายตัวได้อย่างต่อเนื่อง คือ ผู้ส่งออกจะต้องเพิ่มมูลค่าการส่งออกโดยการปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ (Upgrading) และขยายการส่งออกไปยังประเทศที่อยู่นอก MFA เช่น ประเทศตะวันออกกลาง ญี่ปุ่น และสิงคโปร์ เป็นต้น ให้มากขึ้น

จากการศึกษาการกีดกันทางการค้าสิ่งทอในลักษณะของ MFA ดังกล่าวข้างต้น ได้ข้อสรุปตรงกันว่าถึงแม้ว่าประเทศผู้ส่งออกสิ่งทอจะมีรายรับจากค่าเช่าทางเศรษฐกิจเนื่องมาจากการจัดสรรโควต้า แต่เมื่อกำหนดถึงผลกระทบสุทธิจากการถูกจำกัดปริมาณการส่งออกแล้วประเทศผู้ส่งออกจะเสียประโยชน์ ทั้งนี้เพราะสิ่งที่ประเทศผู้ส่งออกจะต้องสูญเสียไป คือโอกาสที่จะขยายการส่งออกในปริมาณที่สูงกว่า และยังมีผลกระทบในทางลบ เนื่องจากมีความสูญเสียในประสิทธิภาพการผลิต (Efficiency loss) และความสูญเสียอื่น ๆ ที่เกิดจากการจัดสรรทรัพยากรอย่างไม่มีประสิทธิภาพ (Deadweight loss) นอกจากนี้แล้วประเทศที่ต้องการขยายการส่งออกก็ต้องส่งออกไปยังประเทศที่อยู่ภายนอก MFA ซึ่งราคาสินค้าสิ่งทอถูกกดให้ต่ำลงเนื่องจากอิทธิพลในตลาดโควต้า

สำหรับการศึกษาด้านผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีอุตสาหกรรมสิ่งทอ ด้วยการลดอัตราภาษีศุลกากร (Tariffs) ลง ได้มีการศึกษาของ Juanjai Ajanant and others (1984) เกี่ยวกับการค้าเสรีของอุตสาหกรรมสิ่งทอในระดับจุลภาค (Micro Implications of Liberalization of The Textile Industry) ในกรณีของผ้าใยสังเคราะห์ (Synthetic fabric) โดยใช้การวิเคราะห์แบบดุลยภาพบางส่วน (Partial equilibrium framework) และการใช้วิธีการถดถอย (Regression) เพื่อประมาณค่าผลกระทบของการค้าเสรีที่มีต่อระดับราคาของผ้าใยสังเคราะห์ภายในประเทศ ผลผลิตและการจ้างงานในอุตสาหกรรมดังกล่าว ซึ่งจากการศึกษาผลทางด้านราคา (Price effect) พบว่าหากอัตราภาษีศุลกากรลดลงร้อยละ 10 จะทำให้ระดับราคาผ้าใยสังเคราะห์ภายในประเทศลดลงประมาณร้อยละ 5.24 และในที่สุดหากมีการเปิดการค้าเสรีอย่างสมบูรณ์แล้ว จะทำให้ระดับราคาผ้าใยสังเคราะห์ลดลงประมาณร้อยละ 52.4 หรือประมาณ 8.05 บาท ดังนั้นการเปิดการค้าเสรีจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้บริโภคในรูปของการลดลงของราคาต่อหน่วย ซึ่งในขณะเดียวกันก็จะทำให้รัฐบาลต้องสูญเสียรายได้จากการเก็บภาษีศุลกากร โดยการลดลงของภาษีศุลกากรร้อยละ 10 จะทำให้รายได้ของรัฐบาลลดลงเท่ากับ 17.39 ล้านบาท และหากมีการเปิดการค้าเสรีอย่างสมบูรณ์แล้วรายได้ของรัฐบาลจะลดลงประมาณ 327.7 ล้านบาท การศึกษาผลทางด้านการผลิต (Output effect) ได้ประมาณค่าผลกระทบของการเพิ่มขึ้นของการนำเข้าต่อการผลิตภายใน

ประเทศเมื่อมีการเปิดการค้าเสรี พบว่าค่าความยืดหยุ่นทางด้านราคาของอุปสงค์การนำเข้าเท่ากับ - 0.989447 แสดงว่าการลดลงของราคานำเข้าร้อยละ 10 จะทำให้ปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 9.9 สำหรับผลทางด้านจ้างงาน (Employment effect) พบว่าการลดลงของภาษีศุลกากรร้อยละ 10 จะทำให้การจ้างงานลดลงเท่ากับ 79.8 คนต่อปี และเท่ากับ 803.7 คนต่อปีเมื่อมีการเปิดการค้าเสรีอย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาผลทางด้านสวัสดิการ (Welfare effect) พบว่าการลดภาษีศุลกากรร้อยละ 10 จะทำให้เกิดการสูญเสียสุทธิ (Net loss) ต่อเศรษฐกิจไทยเพียง 0.13 ล้านบาทเท่านั้น แต่หากมีการลดภาษีศุลกากรลงตั้งแต่ช่วงร้อยละ 20 จนถึงการเปิดเสรีทางการค้าแล้ว จะทำให้ผลได้สุทธิเพิ่มขึ้นในระบบเศรษฐกิจสูงขึ้น นั่นคือ จะทำให้เกิดผลได้ทางสังคมมากกว่าต้นทุนทางสังคม และระบบเศรษฐกิจก็จะได้ผลประโยชน์สุทธิเพิ่มขึ้นจากการเปิดการค้าเสรี

นอกจากนี้ ในต่างประเทศได้มีการศึกษาผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม จากการรวบรวมของ GATT Secretariat (1993) ในการศึกษาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการเจรจา รอบอุรุกวัยต่อการค้าและรายได้ของประเทศกำลังพัฒนา พบว่า ในการศึกษาผลกระทบของการเปิดตลาดเสรีโดยยกเลิกโควตาส่งออกและเปลี่ยนเป็นการจัดเก็บภาษี แทนจะมีการคำนวณอัตราภาษีเทียบเท่าโควตา (Tariff - equivalent of quota) ซึ่ง Tariff-equivalent of quota นั้นจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนแรกจะเป็นผลกระทบโดยตรงของอัตราภาษีต่อราคาสินค้า ทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้น และส่วนที่สองนั้น จะเป็นการเพิ่มขึ้นของราคาสินค้า แต่การผูกพันของโควตาก็ยังคงอยู่ ที่เราเรียกว่า The quota price-wedge ซึ่งเป็นอัตราส่วนของราคาสินค้าที่สูงขึ้นเนื่องจากอัตราภาษี (สูงขึ้นจากสถานการณ์ free trade) ต่ออัตราภาษีเทียบเท่าโควตาที่คำนวณได้ โดยปกติแล้วการประมาณค่า MFA quota price wedge นี้ จะอยู่บนพื้นฐานของราคาที่ได้รับอนุญาตส่งออกของสินค้าและราคาที่ปลายทางในตลาดของประเทศส่งออก จากการศึกษาประมาณว่า กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาจะมีรายได้จากการส่งออกสิ่งทอ และเสื้อผ้าสูงขึ้นเมื่อยกเลิก MFA ถึงแม้ว่าจะต้องสูญเสียรายได้จากการได้รับค่าเช่าทางเศรษฐกิจจากโควตา (Quota rent) ก็ตาม ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวมีดังนี้

Hamilton (1986) ได้ทำการศึกษาโดยวัด Tariff-equivalent of quota การประมาณค่าของ MFA quota price wedge ของประเทศฮ่องกง พบว่าเกิดจากสหรัฐอเมริการ้อยละ 27 (1982-83), ร้อยละ 14 ในประชาคมยุโรป (1980-1985), ร้อยละ 4 จากออสเตรเลีย (1982-1983) และร้อยละ 6 จากฟินแลนด์ (1982-1983) แต่เมื่อปี 1993 The United States International Trade Commission : USTIC (1993) ได้ประมาณ The quota price wedge ในสินค้าเสื้อผ้าไว้ประมาณร้อยละ 16.8 และเมื่อมีการยกเลิก MFA แล้ว พบว่ามูลค่าส่งออกสิ่งทอของประเทศกำลังพัฒนาไปยังตลาดสหรัฐอเมริกาจะเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 20.5 สำหรับสิ่งทอ และร้อยละ 36.5 สำหรับเสื้อผ้า หรือเฉลี่ยร้อยละ 35 สำหรับทั้งสองกลุ่มสินค้า

The United States International Trade Commission : USITC (1989) ได้ประมาณว่าการส่งออกของประเทศกำลังพัฒนาไปยังประเทศในกลุ่ม OECD ที่สำคัญจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 82 สำหรับสิ่งทอ ร้อยละ 93 สำหรับเสื้อผ้า หากมีการยกเลิกทั้งอัตราภาษีและโควต้า พร้อมกันก็จะมีผลทำให้การส่งออกเสื้อผ้าของประเทศกำลังพัฒนาเพิ่มขึ้นร้อยละ 135 และการส่งออกสิ่งทอเพิ่มขึ้นร้อยละ 78

Trela and Whalley (1990) ได้ทำการศึกษาโดยใช้ General Equilibrium Model เพื่อวิเคราะห์การจำกัดโควต้าแบบทวิภาคีของสหรัฐอเมริกา แคนาดา และประเทศประชาคมยุโรป ในสินค้า 14 ชนิด จาก 34 ประเทศกำลังพัฒนา (รวมทั้งฮ่องกง) มีการวัด Tariff - equivalent of quota เช่นเดียวกับ Hamilton แต่ได้ปรับปรุงเพิ่มเติม เนื่องจากพบว่าข้อมูลของราคาที่ได้รับอนุญาตส่งออกของประเทศผู้ส่งออก MFA อื่น ๆ ไม่สามารถหามาได้ จึงได้คิดจากความแตกต่างของต้นทุนการผลิตที่เกิดจากค่าจ้างผลิตภาพแรงงาน และคุณภาพของผลิตภัณฑ์ส่งออก โดยใช้ประเทศฮ่องกงเป็นฐาน ผลการศึกษาพบว่า การยกเลิกโควต้าภายใต้ MFA และลดภาษีสิ่งทอและเสื้อผ้า จะทำให้มูลค่าการนำเข้าสิ่งทอและเสื้อผ้าของสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นร้อยละ 244 , แคนาดา เพิ่มขึ้นร้อยละ 214 และประชาคมยุโรปเพิ่มขึ้นร้อยละ 264

จากการศึกษาทั้ง 3 สรุปได้ตรงกันว่าต้นทุนของการคุ้มครองตลาดสิ่งทอและเสื้อผ้า จะเปลี่ยนเป็นผลประโยชน์ที่ตกอยู่แก่ผู้บริโภคของประเทศผู้นำเข้า จากการยกเลิกโควต้า

สำหรับประเทศไทย การศึกษาเกี่ยวกับการค้าเสรีในอุตสาหกรรมสิ่งทอ มีการศึกษาไว้ในงานของ พงษ์ศักดิ์ อัสสกุล (2533) ซึ่งได้วิเคราะห์อนาคตของอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทย เมื่อการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศกลับคืนสู่ระบบการค้าเสรีภายใต้กรอบของแกตต์รอบอุรุกวัย คือไม่มีข้อตกลงทางการค้า MFA และไม่มีมาตรการกีดกันทางการค้า จะสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้อย่างไร และได้เสนอแนะการดำเนินการที่รัฐบาลกับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอจะต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด ได้ข้อสรุปว่า อุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยจะได้รับผลกระทบในการนำการค้าสิ่งกลับคืนสู่ GATT มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถในการแข่งขันและการปรับตัวเองให้สามารถทำการแข่งขันได้ในช่วงเวลาเตรียมตัวก่อนกลับคืนสู่ GATT(10 ปี) ไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์สิ่งทอ การปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตให้เกิดความสมดุลในโครงสร้างของอุตสาหกรรมสิ่งทอ หรือการปรับปรุงอัตราภาษีศุลกากร เป็นต้น ซึ่งในขณะนี้ความได้เปรียบในการแข่งขันที่ประเทศไทยเคยมีอยู่ทั้งด้านแรงงาน ด้านการลงทุนก็กำลังจะหมดไป จึงจำเป็นจะต้องหาสิ่งที่จะมาทดแทนความสามารถในการแข่งขันที่ลดลงไปเพิ่มขึ้น และในการที่จะทำให้อุตสาหกรรมสิ่งทอไทยแข่งขันในตลาดโลกได้ในระบบการค้าเสรีนี้ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนควรร่วมมือกันอย่างจริงจังเพื่อเตรียมพร้อมที่จะรับสถานการณ์ที่จะมาถึง

องค์ประกอบของการศึกษา

การศึกษานี้จะวิเคราะห์ผลกระทบของการเปิดการค้าเสรี ด้วยการลดอัตราภาษีศุลกากรของสินค้าตามข้อตกลงแกตตีในการเจรจาอบอุรุกวัยที่มีต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอของไทย และเศรษฐกิจไทยโดยรวม ซึ่งจะมียุทธศาสตร์ประกอบของการศึกษา ดังนี้

1. บทนำ

จะกล่าวถึงความสำคัญของการศึกษา วัตถุประสงค์ ขอบเขตและวิธีการศึกษา ตลอดจนการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. วิวัฒนาการและโครงสร้างของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

ในส่วนนี้จะทำการศึกษาคครอบคลุมถึงความเป็นมาในอดีตของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย ตลอดจนศึกษาถึงโครงสร้างของอุตสาหกรรมสิ่งทอในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการผลิต การจ้างงาน การตลาดและการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ ตลอดจนลักษณะการกีดกันทางการค้าที่เกิดขึ้นกับการค้าสิ่งทอ นอกจากนี้จะศึกษาเชื่อมโยงไปถึงความสัมพันธ์กับนโยบายและมาตรการของรัฐบาลในอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยด้วย อาทิเช่น การส่งเสริมการลงทุน การส่งเสริมการส่งออก มาตรการด้านภาษี เป็นต้น

3. ลักษณะและโครงสร้างของแบบจำลอง

ศึกษาถึงลักษณะโครงสร้างและข้อสมมุติฐานของแบบจำลองดุลยภาพทั่วไปของเศรษฐกิจไทย ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษานี้ ซึ่งก็คือ รวมทั้งฐานข้อมูล (Data base) ซึ่งใช้ในแบบจำลอง

4. วิเคราะห์ผลที่ได้จากการประมวลผลโดยแบบจำลอง

วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยในด้านต่าง ๆ รวมถึงผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยโดยรวม จากการเปิดการค้าเสรีด้านภาษีศุลกากรตามข้อตกลงของแกตตี

5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงโครงสร้างการผลิตและการตลาดของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

2. ได้ทราบถึงรูปแบบลักษณะ ทั้งขนาดและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจไทยที่เกิดจากการปฏิบัติตามพันธกรณีของ ข้อตกลงแกตตีรอบอุรุกวัยทางด้านภาษีศุลกากร

3. เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา กระบวนการทางนโยบายการผลิตและการค้าสิ่งทอของประเทศให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น สามารถแข่งขันได้ในประชาคมโลก